

SUGESTII PRIVIND ELABORAREA CURRICUMULUI LA MODULUL „BAZELE LEGISLAȚIEI ÎN TRAFICUL RUTIER”

Victor CEBAN, dr. conf. univ.

Dumitru CEBAN, lector univ.

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În cazul învățământului profesional bazat pe formarea competențelor se atrage atenția atât asupra planificării și organizării procesului de instruire cât și asupra formulării corecte a obiectivelor de referință, strategiilor didactice de predare & învățare, formelor de evaluare. Special pentru modulul “Bazele legislației în traficul rutier” sunt elaborate sugestii metodologice, sugestii privind activitatea individuală a formabililor, precum și sugestii de evaluare finală la modulul examinat.

Cuvinte cheie: curriculum, competență, conducătorul auto, unitatea de învățământ, metode didactice

1. Preliminări

Modulul “Bazele legislației în traficul rutier” este principalul din planul de învățământ pentru instruirea a conducătorilor de autovehicule.

Curricula la modulul examinat include următoarele componente:

- ✓ act normativ al procesului de predare-învățare-evaluare a modulului centrat pe formarea competențelor profesionale;
- ✓ reper pentru elaborarea proiectelor didactice la unitățile de instruire, precum și pentru desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei pedagogii axate pe competențe;
- ✓ componentă fundamentală pentru elaborarea manualului, ghidului metodologic, cursului de prelegeri, indicațiilor la lecțiile de seminar, testelor de evaluare curente și finale.

Curricula examinată se raportează la actele normative naționale:

- Codul Educației Republicii Moldova, aprobat la 17 iulie 2014;
- Hotărârea Guvernului nr.1224 din 09.11.2004 cu privire la organizarea formării profesionale continue;
- Ordinul Ministerului Educației nr.1022 din 28 octombrie 2013 cu privire la aprobarea Curriculumului privind formarea profesională inițială și continuă de toate categoriile/subcategoriile a conducătorilor de vehicule.

Obiectivul principal al disciplinei: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de formabili în scopul de a conduce autovehicul în conformitate cu cerințele legislației în traficul rutier; cu nivel ridicat de siguranță în diverse situații și condiții rutiere, respectând modalitățile de viață sănătoase.

Precondiții pentru predarea modulului sunt disponibilitatea competențelor formate la formabil după cum urmează:

- competențe-cheie/transdisciplinare;
- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

Modulul “Bazele legislației în traficul rutier” vizează dobândirea de competență profesională necesare pentru conducătorul de autovehicul de categoria „B” și identificate după cum urmează:

CPI. Conducerea autovehiculului în conformitate cu cerințele legislației în traficul rutier;

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CT2. Respectarea modalității de viață sănătoasă.

2. Administrarea modului

Administrarea modului se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională inițială a conducătorilor de autovehicule de categoria „B” aprobat, în calitate de document normativ și regulator destinat tuturor școlilor auto în baza procesului-verbal (nr.7 (7.1) din 08 octombrie 2013) al ședinței Consiliului Național pentru Curriculum și prin Ordinului Ministrului nr.1022 din 28 octombrie 2013, Curriculumul „Conducător de vehicul” privind formarea profesională inițială și continuă de toate categoriile/subcategoriile.

<i>Categoria</i>	<i>Conținutul modului</i>	<i>Nr. de ore</i>
„A/AM, A1, A2”; „B/B1”; „BC/C1”	1. Dispoziții generale	6
	2. Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	6
	3. Organizarea și dirijarea circulației rutiere	22
	4. Reguli pentru circulația vehiculelor	22
	5. Obligații pentru proprietarii și responsabili de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	4
	6. Contravenții și infracțiuni la legea circulației	4
	Total ore	64

Ca urmare administrarea modului va fi efectuată după cum urmează:

Forma de învățământ	Durata de instruire, luni	Numărul de ore pentru activitățile didactice de predare & învățare				Forma de evaluare	
		Total	Inclusiv				
			C	S	P		LI
zi	3	128	52	12		64	T

Notă:

- activități didactice de predare & învățare: C – prelegeri, S – seminar, P – practica; LI – lucrul individual al formabilului
- T - proba teoretică în formă test, cu calificativul admis/respins

3. Planul tematic și repartizarea orelor de curs

Unități de conținut și de învățare (teme și subiecte)	Obiective de referință	Strategii didactice de predare & învățare	Nr. de ore
<p>C1. Dispoziții generale</p> <p>1. Sistemul național și internațional de organizare a circulației rutiere: acte normative naționale și internaționale în domeniul siguranței traficului rutier</p> <p>2. Conceptul sistemului „Conducătorul auto – autovehiculul – drumul – mediul ambiant”.</p> <p>3. Regulamentul Circulației Rutiere: structură, noțiuni și termeni de bază</p>	<p>● să descrie dispoziții generale a legislației rutiere</p> <p>● să utilizeze în mod corect noțiuni și termeni</p>	<p>Metode și procedee:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelegerea interactivă - brainstorming-ul <p>Mijloace de instruire:</p> <p>tablă, carioci, laptop, proiector, internet</p> <p>Forme de activitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontală 	5
<p>C2. Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora</p> <p>1. Cerințe față de conducătorul de vehicul</p> <p>2. Obligațiile conducătorului de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării</p> <p>3. Obligațiile conducătorului de vehicul față de reprezentanții de organe de stat</p> <p>4. Obligații și comportament în raport cu alți participanți la trafic</p> <p>5. Obligațiile conducătorilor de vehicule implicați într-un accident de circulație</p> <p>6. Restricții privind conducătorii de vehicule</p>	<p>● să formulează drepturile, obligațiile și restricțiile pentru conducătorii de vehicule</p> <p>● să enumere situații și condiții rutiere în care șoferul trebuie să conducă automobilul cu atenție sporită</p> <p>● să descrie acțiunile șoferului implicat într-un accident rutier</p>	<p>Metode și procedee:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelegerea interactivă - brainstorming-ul <p>Mijloace de instruire:</p> <p>tablă, carioci, laptop, proiector, internet</p> <p>Forme de activitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontală 	5
<p>C3. Organizarea și dirijarea circulației rutiere</p> <p>1. Mijloace de organizare și dirijare a circulației rutiere. Clasamentul acestora.</p> <p>2. Semnalele agentului de circulație.</p> <p>3. Semnalele luminoase.</p> <p>4. Marcajele rutiere.</p> <p>5. Indicatoarele rutiere.</p> <p>6. Mijloacele de identificare a unor vehicule</p> <p>7. Semnalizarea lucrărilor de drum.</p> <p>8. Semnalele conducătorilor de vehicule</p>	<p>● să descrie structura și principii de funcționare sistemului de organizare a circulației rutiere</p> <p>● să identifice semnificația indicatoarelor rutiere și să respecte particularitățile de utilizare a acestora</p> <p>● să descrie semnificația marcajelor rutiere și particularitățile de aplicare a acestora</p> <p>● să execute în mod regulamentar semnalele agentului de circulație</p> <p>● să identifice și să execute în mod regulamentar semnalele luminoase</p> <p>● să utilizeze în mod regulamentar dispozitivele de iluminare vehiculelor rutiere</p> <p>● să descrie semnificația mijloacelor de semnalizare a lucrărilor pe drum</p> <p>● să descrie semnificația mijloacelor de identificare a unor vehicule</p>	<p>Metode și procedee:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelegerea interactivă - studiul de caz - brainstorming-ul <p>Mijloace de instruire:</p> <p>tablă, carioci, laptop, proiector, internet</p> <p>Forme de activitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontală 	18

<p>C4. Reguli pentru circulația vehiculelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Începutul deplasării și schimbarea direcției de mers. 2. Poziția vehiculelor pe carosabil 3. Viteza de deplasare și spațiul dintre vehicule. 4. Depășirea și trecerea în sensuri opuse. 5. Circulația în intersecții și la trecerile la nivel cu calea ferată. 6. Oprirea și staționarea voluntară. Parcarea vehiculelor 7. Remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor 8. Transportul de persoane 9. Transportarea încărcăturilor 10. Circulația prin zonele rezidențiale și pietonale. Circulația pe autostrăzi 11. Circulația autovehiculelor în traficul internațional. Instruirea în conducerea autovehiculelor 12. Reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule 13. Circulația bicicletelor, a vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale. Circulația pietonilor și a coloanelor 14. Condiții tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor 	<ul style="list-style-type: none"> ● să explice reguli de circulație specifice începutului deplasării a vehiculului și schimbării direcției de mers a lui ● să identifice tipul drumului public și să respecte reguli de amplasare, circulație pe carosabil ● să conducă autovehicul în conformitate cu limita regulamentară de viteză ● să determine valoarele de siguranță a vitezei de circulație, a spațiului între vehicule în funcție de condiții și situații rutiere ● să descrie modalitatea și reguli de depășire, de trecere în sensuri opuse ● să identifice tipul intersecției ● să explice reguli de traversare intersecțiilor ● să rezolve exerciții cu determinarea ordinii de traversare intersecției de diferit tip ● să descrie reguli de traversare căilor ferate ● să descrie și să respecte reguli de oprire, staționare și parcare vehiculelor pe drumuri ● să descrie modalități regulamentare și fiabile de remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor ● să descrie reguli de transport rutier de persoane, obligațiunile a conducătorilor auto și a pasagerilor ● să descrie reguli de transportare încărcăturilor ● să argumentează reguli de circulație prin zonele rezidențiale și pietonale ● să enumere reguli de circulație pe autostrăzi ● să descrie reguli de circulație autovehiculelor în traficul internațional ● să explice reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule ● să descrie modalități regulamenatre de instruire în conducerea autovehiculelor ● să descrie reguli de circulație bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale ● să explice reguli de circulație pietonilor și a coloanelor 	<p>Metode și procedee:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelegerea interactivă - problematizare - studiul de caz - brainstorming-ul <p>Mijloace de instruire:</p> <p>tablă, carioci, laptop, proiector, internet</p> <p>Forme de activitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontală 	18
<p>C5. Obligații pentru proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Responsabilitățile persoanelor responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor 	<ul style="list-style-type: none"> ● să enumere principalele, din punct de vedere de siguranță, condiții tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor ● să descrie obligații pentru proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere ● să descrie procedura de înmatriculare, înregistrare și radiere din evidență a mijloacelor de transport 	<p>Metode și procedee:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelegerea interactivă - brainstorming-ul 	3

<p>2. Responsabilitățile persoanelor responsabile pentru de întreținerea și exploatarea drumurilor publice și altor construcții de infrastructura rutieră</p> <p>3. Responsabilitățile persoanelor de executarea lucrărilor de drum</p> <p>4. Coordonarea anumitor activități cu poliția</p>		<p>Mijloace de instruire: tablă, carioci, laptop, proiector, internet</p> <p>Forme de activitate: - frontală</p>	
<p>C6. Contravenții și infrațiuni la legea circulației</p> <p>1. Contravenții în domeniul circulației rutiere</p> <p>2. Prevederile codului civil în domeniul circulației rutiere</p> <p>3. Prevederile codului penal în domeniul legislației rutiere</p> <p>4. Contravenții ce atentează la regimul din transporturi</p> <p>5. Contravenții în domeniul protecției mediului</p>	<p>● să enumere principalele sancțiuni pentru încălcarea regulamentului circulației rutiere, regulilor de exploatare ale autovehiculelor și normelor de protecție a mediului ambiant în conformitate cu legislația Republicii Moldova</p>	<p>Metode și procedee: - prelegerea interactivă</p> <p>Mijloace de instruire: tablă, laptop, proiector,</p> <p>Forme de activitate: - frontală</p>	3

4. Planul tematic și repartizarea orelor de lecții practice

Conținuturi	Obiective de referință	Strategii didactice de predare & învățare	Nr. de ore
<p>S1. Noțiuni și termeni de bază al Regulamentului de circulație rutieră. Obligațiunile conducătorilor auto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● să utilizează termeni-cheie: prioritate, drum cu prioritate, trecere pentru pietoni, cedează trecerea, agent de circulație, vehicul lent, vehicul lung etc. ● să descrie prevederile legale în vederea obținerii permisului de conducere ● să descrie obligațiunile conducătorilor de autovehicule 	<p>Metode și procedee: - prelegerea interactivă</p> <p>Mijloace de instruire: tablă, laptop, proiector,</p> <p>Forme de activitate: - de grup; individuale</p>	2
<p>S2. Organizarea și dirijarea circulației rutiere</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● să identifice acțiunile participanților la trafic în funcție de semnalele semaforului ● să descrie principia de organizare și dirijare a circulației rutiere ● să explice semnalele conducătorilor de vehicule 	<p>Metode și procedee: - prelegerea interactivă</p> <p>Mijloace de instruire: tablă, laptop, proiector</p>	4
<p>S3. Reguli pentru circulația vehiculelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● să formuleze reguli și de enumerare a obligațiilor privind circulația bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale 	<p>Metode și procedee: - prelegerea interactivă</p> <p>Mijloace de instruire: tablă, laptop, proiector</p>	4
<p>S4. Transporturi de persoane și încărcături. Remorcarea autovehiculelor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● să descrie reguli de transport rutier de persoane, obligațiunile a conducătorilor auto și a pasagerilor ● să descrie reguli de transportare încărcăturilor ● să descrie modalități regulamentare și fiabile de remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor 	<p>Metode și procedee: - prelegerea interactivă</p> <p>Mijloace de instruire: tablă, laptop, proiector</p>	2

5. Sugestii metodologice

Conținuturile modulului “Bazele legislației în traficul rutier” urmează să fie predate într-o manieră flexibilă și cu limbajul accesibil, ținând cont de particularitățile formabililor legate cu vârsta și de nivelul inițial de pregătire.

Numărul de ore alocat fiecărei unități de conținut (teme) rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau modulul, în funcție de dificultatea temelor, nivelul de cunoștințe anterioare ale formabililor.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice acestui modul.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ urmează să fie bazată pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței între concret și abstract, că însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către formabilii să fie bazată pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, că formabilii să analizeze și să înțeleagă prin activitatea propriei gândiri toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor, care aduce la aprofundare a capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul legării teoriei cu practica, care cere ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințele și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;
- principiul sistematizării și continuității în învățământ care ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie dispuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care se dea în final procesului de predare-învățare caracterul formative și informativ;
- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor care ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultate scontate;

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități didactice, care să fie luate în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui formabil.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor care să favorizeze relația nemijlocită a formabilului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate pe parcurgerea modulului, pot fi derulate nu numai strategii didactice de predare & învățare indicate în planul tematic al programului examinat, dar și altele activități de instruire eficiente.

6. Sugestii privind activitatea individuală a formabililor

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea modulului “Bazele legislației în traficul rutier”, formabilii efectuează studii individuale în modul următor:

- studiază literatura obligatorie indicată în curricula la modulul examinat;
- studiază legislația și actele normative ce reglementează circulația rutieră;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile practice;

- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului formabilul învață să citească „drumul”, să evite crearea situațiilor rutiere periculoase.

7. Sugestii de evaluare finală la modulul

Scopul evaluării este de a recunoaște și certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când ei lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accentul pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică, aprobată pe parcursul anilor, a instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile Curriculumului „Conducătorul de vehicul” privind formarea profesională inițială și continuă de toate categoriile/subcategoriile se propună modalitatea de evaluare finală prezentată în tabel:

Tip de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea, operarea și aplicarea principiilor și regulilor de organizare a circulației rutiere - Respectarea legislației rutiere în trafic		

8. Bibliografie

1. Convenția privind traficul rutier și Convenția privind indicatoarele și semnalele din 1968 (Viena).
2. Regulamentul Circulației rutiere, Chișinău, 2017.
3. Aizenstadt C., Onceanu V. Întrebări și teste (tematice) pentru pregătirea de examenul teoretic și obținerea permisului de conducere subcategoriile/categoriile A1, A2, A, B1 și B. Chișinău: Vite-jesc SRL, 2015.
4. Vasile Petru Onceanu, Anatolie Tudor Bulgac. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.
5. Udodovici D., Plamadala V. Regulamentul și securitatea circulației rutiere, Manualul conducătorilor auto. Editura Epigraf, 2010.